

Vilniaus
kogeneracinė
jėgainė

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
Verkių g. 25C-1, 08223 Vilnius
El. p. info@vert.lt

2020-05-05

Nr. VKJ-SD-2020-

DĖL NAUDOJIMOSI ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLAIS SĄLYGŲ SĄVADO PAKEITIMO PROJEKTO

UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė (toliau – Bendrovė) susipažino su Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) parengtu ir 2020-04-06 viešajai konsultacijai pateiktu derinti Nr. 20-4935 "Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2015 m. sausio 19 d. nutarimo Nr. O3-6 Dėl Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado patvirtinimo" projektu (toliau – Projektas) ir teikia savo pastabas bei pasiūlymus.

Bendrovė įgyvendina Vilniaus miesto centralizuoto šilumos tiekimo ūkio modernizavimo, įrengiant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios kogeneracinės elektrinės, projektą (toliau – Jėgainės statybos projektas arba Jėgainė). Šis Jėgainės statybos projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 486 yra pripažintas valstybei svarbiu ekonomikos projektu. Numatoma bendra Jėgainės statybos projekto investicija siekia apie 350 mln. Eur, panaudojant ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad normatyvinės šilumos perdavimo tinklo charakteristikos ir jų pagrindu šilumos tiekėjo parengtos prisijungimo sąlygos, 2017-05-31 išduotos AB Vilniaus šilumos tinklai, yra neatskiriama Viešųjų pirkimų metu sudarytų rangos sutarčių dalis, todėl planuojami pakeitimai neabejotinai turės neigiamų pasekmių Jėgainės statybos projekto sėkmingam užbaigimui. Projekte numatyto reglamentavimo pagrindu šilumos tiekėjui pakeitus prisijungimo sąlygas neišvengiamai atsiras technologinių sistemų perprojektavimo ir papildomų investicijų poreikis, tai ves į ilgai besitęsiančius teisminius ginčus, siekiant išsiaiškinti, kuri šalis ir koku pagrindu yra atsakinga už pasikeitusių techninių sąlygų įgyvendinimą, koku pagrindu bei tikslu tokie pakeitimai padaryti, ar jie proporcingi ir nediskriminaciniai tiek rangovų, tiek Bendrovės, tiek ir šilumos tiekėjo (toliau – ŠT) atžvilgiu.

Pažymėtina, kad Projekte pateikiama techninių parametrų normatyvinė apibrėžtis dažnai yra perteklinė ir ribojanti optimalius inžinerinius sprendimus, kurie, mūsų nuomone, gali būti pilnai realizuojami šilumos tiekėjo išduodamų prisijungimo prie šilumos perdavimo tinklo sąlygų pagrindu. Rengiant prisijungimo sąlygas šilumos tiekėjas, atskirais atvejais kartu su būsimu šilumos gamintoju, įvertina šilumos perdavimo tinklo specifiką – tinklo topografiją (altitudes, hidraulinius žiedus ir pan.), esamų ir planuojamų šilumos gamintojų vietas tinkle, tarpinių siurblių technines charakteristikas, šilumos vartotojų specifiką ir atlikus termohidraulinį modeliavimą nustato sąlygas ir priemones, kurias įgyvendinus užtikrinami šilumos vartotojų poreikiai.

Žemiau teikiamos Bendrovės pastabos konkreitiems Projekto punktam:

1. **Sąvado 5.1 papunktis.** Tikėtina, kad dėl besikeičiančių meteorologinių prognozių, šilumos tiekėjai dispečerinį valdymo planą vis tiek atnaujins kiekvieną parą. Likusių 15 parų prognozė bus paremta preliminariu šilumos gamybos grafiku (t. y. 3 metų istoriniais duomenimis). Tokiu atveju, sąvoka „Dispečerinis šilumos gamybos valdymo planas“ neatitinka dispečerinio valdymo apibrėžimo. Dalyvaudami šilumos supirkimo aukcione nepriklausomi šilumos tiekėjai (toliau – NŠG) pateikia preliminarų šilumos kiekį visam kalendoriniam mėnesiui. Kadangi nėra galimybės numatyti oro sąlygų, 16 parų tiksli gamybos prognozė yra neįmanoma ir yra tos pačios kokybės kaip ir NŠG pateiktas aukcione šilumos kiekis.

Siūlome palikti 24 val. dispečerinio šilumos gamybos valdymo planą.

2. **Sąvado 65.1 papunktis.** Atkreipiame VERT dėmesį, kad šis pakeitimas prieštarauja „Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklių“ 793 punktui. „Nuokrypiai nuo nustatyto šilumos tinklo režimo (šilumos šaltinyje už sklendės į šilumos tinklo magistralės pusę) turi būti ne didesni kaip: 793.1. vandens, įeinančio į šilumos tinklą, temperatūra $\pm 5\text{ }^{\circ}\text{C}$; 793.2. slėgis tiekiamajame vamzdyne $\pm 5\text{ }\%$ “.

Taip pat pažymime, kad įeinančio į šilumos perdavimo tinklą termofikacinio vandens temperatūra ir slėgis tiesiogiai priklauso ir nuo iš šilumos perdavimo tinklo grįžtančio termofikacinio vandens temperatūros ir slėgio, t. y. šilumos vartotojų šildymo sistemų efektyvaus darbo, šilumos tiekėjo disponuojamų pakėlimo siurblių užduotų režimų išlaikymo ir pan., tad šioms parametrų kintant didesne amplitude ir NŠG neturint galimybių juos įtakoti, būtų nepagrįstai ir neatlygintinai perkelta pareiga NŠG balansuoti šilumos perdavimo tinklą.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad ŠT Bendrovei yra išdavęs prisijungimo sąlygas, kuriose vandens įeinančio į šilumos tinklą temperatūra $\pm 5\text{ }^{\circ}\text{C}$; slėgis tiekiamajame vamzdyne $\pm 5\text{ }\%$. Remiantis šiomis sąlygomis ir galiojančiomis taisyklėmis įgyvendinamas Jėgainės statybų projektas. Šiame Projekto punkte numatyti pakeitimai pratęs Jėgainės statybos trukmę ir išsaus papildomas sąnaudas.

Siūlome palikti šiuo metu galiojančius parametrų nuokrypius: įeinančio į šilumos perdavimo tinklą temperatūra $\pm 5\text{ }^{\circ}\text{C}$ ir slėgis tiekiamajame vamzdyne $\pm 5\text{ }\%$.

Taip pat siekiant skaidrumo siūlome įpareigoti ŠT viešai teikti savo šilumos gamybos šaltinių bei tarpinių siurblių techninių parametrų (slėgiai, temperatūros, termofikacinio vandens srautas, šilumos gamybos galia) reikšmes realiu laiku.

3. **Sąvado 80 punktas.** Laikomės tos pačios pozicijos, kaip ir išdėstyta pastabų 1 punkte, ir siūlome palikti 24 val. dispečerinio šilumos gamybos valdymo planą.
4. **Sąvado 93.1 papunktis.** BALTPPOOL UAB (toliau – Baltpool) organizuojamuose šilumos prekybos aukcionuose NŠG patiekta faktinis šilumos kiekis ir ŠT superkamas kiekis niekada nesutampa ir nesutaps. To neįmanoma įgyvendinti dėl techninių ir metrologinių priežasčių, todėl neišvengiamai atsiranda neatitikimų diapazonas, siekiantis iki $\pm 3\text{ }\%$. Todėl manome, kad balansavimo šilumos kokybės koeficientas nėra objektyviai pagrįstas. Todėl Bendrovė siūlo:
 - numatyti leistiną paklaidą tarp nustatytos ir faktinės šilumos galios (kaip tai yra su temperatūra ir slėgiu), kurios nepasiekus, nebūtų skaičiuojamos balansavimo sąnaudos;

- balansavimo šilumos pirkimo koeficiento dydį pakeisti į 0,2, ir tokiu būdu palikti iki šiol galiojusį balansavimo kaštų dydį. Manome, kad balansavimo šilumos pirkimo koeficientas – 2 nėra objektyviai pagrįstas bei diskriminuojantis NŠG.
5. **Sąvado 93.2 papunktis.** Nesutinkame su sąlyga, jei $[P_{HPY} - P_{HPJY}] < 1$ ct/kWh, priimama, kad $[P_{HPY} - P_{HPJY}] = 1$ ct/kWh. Atsižvelgiant į Baltpool platformoje įvykusių šilumos pardavimo aukcionų rezultatus matome, kad konkurencija tarp šilumos gamintojų vyksta euro centro šimtosiomis dalimis. Siūlomo apvalinimo taikymas nėra pagrįstas, nei techniniu (Baltpool platforma veikia dviejų skaičių po kablelio principu), nei finansinio palyginimo negalimumo aspektais ir jis būtų diskriminacinis NŠG atžvilgiu, lemiančiu nepagrįstai išaugusias NŠG kaštus.
Taip pat siūlome balansavimo sąnaudas taikyti 24 val. dispečerinio šilumos gamybos valdymo laikotarpiui. Siūlome netaikyti sąlygos: „ $[P_{HPY} - P_{HPJY}] < 1$ ct/kWh, priimama, kad $[P_{HPY} - P_{HPJY}] = 1$ ct/kWh“ ir palikti ŠT faktines šilumos gamybos balansavimo sąnaudas.
6. **Sąvado 93.3 papunktis.** Nepritariame pateiktiems balansavimo sąnaudų skaičiavimo principams, nes nenumatytas Q^{HPJY} kiekio apskaičiavimas, jei nebūtų pagaminta tik dalis planinio mėnesio kiekio. Šiuo metu bauda Projekto sąlygose yra numatyta už viso mėnesio kiekį. Manome, kad balansavimo šilumos įvertinimo koeficientas – 0,5 nėra objektyviai pagrįstas bei diskriminuojantis NŠG.
Siūlome Q^{HPJY} apibrėžti kaip skirtumą tarp preliminariame šilumos gamybos grafike (Sąvado 78 punktas) numatyto iš NŠG „I“ supirkti šilumos kiekio mėnesį „Y“, MWh ir faktiškai patiekto šilumos kiekio per mėnesį „Y“, MWh.
Siūlome balansavimo šilumos įvertinimo koeficientą pakeisti į šilumos tiekėjo faktines balansavimo šilumos gamybos sąnaudas.
7. **Sąvado 93¹ punktas.** Neaišku, kas yra nuo NŠG nepriklausomi veiksniai. Ar trečiųjų šalių neigiama įtaka būtų traktuojama kaip NŠG kaltė (pvz.: elektros/vandentiekio tinklų gedimai)?
Prašome Projekte aiškiai reglamentuoti, kas yra, o kas nėra nuo NŠG nepriklausomi veiksniai ir kas yra NŠG kaltė.
8. **Sąvado 94 punktas.** Laikomės tos pačios pozicijos ir argumentacijos, kaip išdėstyta pastabų 1 punkte bei siūlome palikti 24 val. dispečerinio šilumos gamybos valdymo planą.

Saulius Barauskas
Generalinis direktorius